

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Răspunderea Părintească - Încredințarea Copilului Și Dreptul de Vizită](#) > [Slovakia](#)

Răspunderea părintească - Încredințarea copilului și dreptul de vizită

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Slovacia

1 Ce înseamnă în termeni practici termenul juridic „răspundere părintească”? Care sunt drepturile și obligațiile titularului răspunderii părintești?

În conformitate cu Codul slovac al familiei (Legea nr. 36/2005 privind familia și de modificare a anumitor legi) și cu jurisprudența, conceptul de autoritate părintească (adică drepturile și obligațiile părinților și încredințarea copiilor) cuprinde, în principal, îngrijirea, obligațiile de întreținere, reprezentarea copilului și administrarea bunurilor acestuia.

2 Ca regulă generală, cine are răspundere părintească asupra unui copil?

Drepturile și obligațiile părintești față de un copil le revin ambilor părinți, în comun, indiferent dacă acest copil a fost născut în cadrul căsătoriei sau în afara ei și indiferent dacă părinții locuiesc sau nu împreună (indiferent dacă sunt căsătoriți, separați sau divorțați).

Părinții pot fi decăzuți din drepturile și obligațiile părintești (sau acestea le pot fi limitate) de către instanță în circumstanțe grave, astfel cum sunt prevăzute la articolul 38 alineatul (4) din Legea privind familia.

De asemenea, instanța poate acorda drepturile și obligațiile părintești unui părinte minor cu vârsta de peste 16 ani în ceea ce privește încredințarea a unui copil minor, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 29 din Codul familiei.

3 Dacă părinții nu sunt capabili sau nu vor să-și exercite răspunderea părintească asupra copiilor lor, poate fi numită o altă persoană în locul lor ?

Da. În cazul în care niciunul dintre părinții copilului minor nu are capacitate juridică deplină sau în cazul în care ambilor părinți li s-au suspendat drepturile și obligațiile aferente calității de părinte sau aceștia au fost decăzuți din drepturile și obligațiile părintești ori în cazul în care aceștia au decedat, instanța trebuie să numească un tutore, care trebuie să se ocupe de copilul minor, să îl reprezinte și să îi administreze bunurile.

4 Dacă părinții divorțează sau se despart, cum se stabilește chestiunea răspunderii părintești pe viitor?

Instanța trebuie să decidă cu privire la acordarea și exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești (chiar și atunci

când ambii părinți continuă să își exercite drepturile și obligațiile părintești în comun) sau poate aproba un acord între părinți.

În temeiul articolului 36 alineatul (1) din Codul familiei, „părinții unui copil minor care trăiesc separat pot încheia în orice moment un acord cu privire la exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești”. În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord, instanța stabilește modul în care aceștia își vor exercita drepturile și obligațiile, chiar dacă nu a fost formulată nicio cerere în acest sens; în special, instanța trebuie să decidă cărui părinte trebuie să i se încredințeze în fapt copilul minor. Dispozițiile articolelor 24, 25 și 26 se aplică *mutatis mutandis*.

5 Dacă părinții încheie un acord privind răspunderea părintească, ce formalități trebuie respectate pentru a face ca acordul să fie executoriu?

Acordurile dintre părinți cu privire la drepturile și obligațiile părintești trebuie aprobate de către instanță.

6 Dacă părinții nu pot ajunge la un acord privind chestiunea răspunderii părintești, care sunt căile alternative de rezolvare a conflictului fără prezentarea în instanță?

Soluționarea pe cale extrajudiciară a litigiilor este posibilă prin recurgerea la mediere, în temeiul Legii nr. 420/2004 privind medierea. Această lege se aplică și în cazul litigiilor în materie de dreptul familiei. Medierea este o procedură extrajudiciară prin care părțile recurg la asistența unui mediator pentru a soluționa un litigiu care implică o relație contractuală sau de altă natură juridică între acestea. Orice acord la care s-a ajuns prin mediere trebuie să se facă în scris și are caracter obligatoriu pentru părțile implicate în procedura de mediere.

7 Dacă părinții se prezintă în instanță, asupra căror chestiuni legate de copil poate judecătorul să decidă?

În principiu, instanța se poate pronunța în legătură cu orice aspect, cu excepția încredințării în mod exclusiv a copilului unuia din părinți. Unuia dintre părinți i se poate încredința în mod exclusiv copilul numai în cazul în care celălalt părinte este decăzut din drepturile și obligațiile părintești. Cu toate acestea, în practică, instanța decide căruia din părinți trebuie să i se încredințeze în fapt copilul, care dintre părinți trebuie să îl reprezinte și să îi administreze bunurile. De asemenea, instanța decide modul în care părintele căruia nu i-a fost încredințat în fapt copilul va contribui la întreținerea acestuia sau instanța aprobă acordul părinților privind plata alocației de întreținere.

8 Dacă instanța hotărăște că un părinte va avea custodia exclusivă a unui copil, aceasta înseamnă că el sau ea poate decide asupra tuturor chestiunilor legate de copil fără îl consulte pe celălalt părinte în prealabil?

Termenul „autoritate părintească” nu are un echivalent exact în dreptul slovac al familiei. Termenul utilizat în dreptul slovac al familiei este „drepturile și obligațiile părintești”, care revin întotdeauna ambilor părinți în comun, ceea ce înseamnă că nu poate exista niciodată o „încredințare exclusivă”, cu excepția cazului în care celălalt părinte moare, nu are capacitate juridică sau a fost decăzut din drepturile și obligațiile părintești. Trebuie să se facă distincție între acest tip de încredințare și încredințarea în fapt. În cazul în care un copil este încredințat în fapt unuia din părinți, părintele respectiv poate lua decizii asupra tuturor chestiunilor legate de viața cotidiană a copilului, fără consimțământul celuilalt părinte; însă pentru toate aspectele importante legate de exercitarea drepturilor și obligațiilor părintești (administrarea bunurilor copilului, deplasarea copilului în străinătate, cetățenia, consimțământul cu privire la tratamentul medical, formarea profesională) este necesar consimțământul celuilalt părinte. În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord, decizia este luată de instanță, la cererea unuia dintre părinți.

9 Dacă instanța hotărăște că părinții vor avea custodia comună a unui copil, ce înseamnă aceasta în practică?

Instanța poate acorda părinților încredințarea în fapt alternativă (cunoscută și sub denumirea de custodie comună), în cazul în care ambii părinți sunt apti să crească copilul și sunt interesați de încredințarea în fapt a acestuia și în cazul în care acest acord este în interesul copilului și va răspunde mai bine nevoilor acestuia. În cazul în care cel puțin unul din părinți este de acord cu custodia comună, instanța trebuie să analizeze dacă custodia comună este în interesul copilului.

A se vedea toate răspunsurile anterioare, în special răspunsul la întrebarea nr. 8.

10 Cărei instanțe sau autorități ar trebui să mă adresez dacă vreau să depun o cerere privind răspunderea părintească? Ce formalități trebuie respectate și ce acte trebuie să atașez la cererea mea?

Tribunalul districtual sau tribunalul municipal în raza căreia își are reședința un copil minor este instanța competentă pentru depunerea cererilor privind drepturile și obligațiile părintești. Nu trebuie respectată nicio formalitate și nu trebuie atașat niciun document, întrucât această procedură poate fi inițiată din oficiu. Documentele care trebuie trimise depind de conținutul cererii; în general, este necesar certificatul de naștere al copilului.

11 Ce procedură se aplică în aceste cazuri? Este disponibilă o procedură de urgență?

Se aplică o procedură mai puțin formală și simplificată. De asemenea, există posibilitatea pronunțării unor măsuri provizorii, în cadrul unei proceduri de urgență.

12 Pot obține asistență juridică pentru a acoperi costurile procedurii?

Toate procedurile pentru încheierea unui acord cu privire la drepturile și obligațiile părintești sunt scutite de taxe judiciare. Sistemul de asistență judiciară din Slovacia este, în prezent, limitat la scutirea de la plata taxelor judiciare și la punerea la dispoziție în mod gratuit a unui reprezentant. Sunt foarte puțini cei care aleg să fie reprezentați de un avocat, dată fiind natura necontencioasă a procedurii privind drepturile și obligațiile părintești. Cu toate acestea, în cazul în care o persoană îndeplinește condițiile legale de scutire de la taxele judiciare, instanța poate să pună la dispoziție un reprezentant cu titlu gratuit, inclusiv un avocat, în cazul în care consideră că reprezentarea este necesară pentru a proteja interesele părților.

Instanța îndrumă către Centrul de asistență judiciară (*Centrum právnej pomoci*) toate părțile care solicită reprezentarea prin intermediul unui avocat și care îndeplinesc condițiile de scutire de la taxele judiciare. Instanța informează părțile de această opțiune. Instanța îi poate acorda unei părți o scutire completă sau parțială de la taxele judiciare în cazul în care situația sa justifică acest lucru și cu condiția ca cererea să nu constituie o exercitare sau o apărare abuzivă sau vădit inutilă a unui drept. Cu excepția cazurilor în care instanța decide altfel, scutirea se aplică întregii proceduri și are efect retroactiv. Cu toate acestea, taxele plătite înainte de eliberarea unei decizii de scutire nu se rambursează.

Sistemul de asistență judiciară și domeniul de aplicare al acesteia sunt prevăzute în Legea nr. 327/2005 privind acordarea de asistență judiciară persoanelor care nu dispun de mijloace materiale, care instituie, de asemenea, un centru de asistență judiciară pentru a acorda asistență persoanelor fizice care nu dispun de mijloacele financiare necesare pentru a recurge la servicii juridice pentru a-și exercita și proteja drepturile.

13 Este posibilă atacarea unei hotărâri privind răspunderea părintească?

Da, este posibilă formularea unei căi de atac împotriva unei hotărâri privind drepturile și obligațiile părintești.

14 În anumite cazuri, poate fi necesară adresarea către o instanță sau către o altă autoritate pentru a face executorie o hotărâre privind răspunderea părintească. Care procedură se aplică în asemenea cazuri?

Pentru executarea deciziilor în cauze referitoare la minori, competența teritorială îi revine instanței în raza căreia își are reședința minorul, stabilită prin acord între părinți sau prin orice alte mijloace legale. Procedura de executare a unei hotărâri este reglementată de Legea nr. 161/2015 - Codul de procedură civilă necontencioasă. Modalitățile de executare a hotărârilor pronunțate în cauzele referitoare la minori sunt stabilite prin Decretul nr. 207/2016 al Ministerului Justiției din Republica Slovacă, care se aplică și executării hotărârilor pronunțate în străinătate.

15 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre în materia răspunderii părintești pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru să fie recunoscută și executată în acest stat membru?

Hotărârile judecătorești privind drepturile și obligațiile părintești emise de o instanță dintr-un alt stat membru sunt recunoscute și executate fără proceduri speciale în Republica Slovacă, adică fără a fi necesar ca hotărârea să fie declarată executorie [articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești („Regulamentul Bruxelles IIa”) sau articolul 30 din Regulamentul (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești și privind răpirea internațională de copii („Regulamentul Bruxelles IIb”)].

Cu toate acestea, o parte interesată poate solicita ca o hotărâre privind drepturile și obligațiile părintești pronunțată într-un alt stat membru să fie declarată executorie (în temeiul Regulamentului Bruxelles IIa) sau o hotărâre prin care să se constate că nu există motive de refuz al recunoașterii (în temeiul Regulamentului Bruxelles IIb).

Cererile se depun la tribunalul districtual sau la tribunalul municipal în a cărui circumscripție își are reședința copilul sau, în cazul în care copilul nu locuiește în Republica Slovacă, la tribunalul în a cărui circumscripție locuiește în mod curent copilul. În cazul în care nu există o astfel de instanță, instanța competentă este Tribunalul Municipal Bratislava II.

16 Ce instanță din acest stat membru trebuie să sesizez pentru a mă opune recunoașterii și executării unei hotărâri în materia răspunderii părintești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Instanța competentă pentru *cererile de recunoaștere*, pentru *cererile de refuz al recunoașterii* sau pentru *cererile de pronunțare a unei hotărâri prin care se constată că nu există motive de refuz al recunoașterii* în ceea ce privește drepturile și obligațiile părintești este tribunalul districtual sau tribunalul municipal din locul în care copilul își are reședința sau, în cazul în care copilul nu locuiește în Republica Slovacă, instanța în a cărei circumscripție locuiește în mod curent copilul. În cazul în care nu există o astfel de instanță, instanța competentă este Tribunalul Municipal Bratislava II.

17 Ce legislație se aplică în acțiunile privind răspunderea părintești în cazul în care copilul sau părțile nu locuiesc în acest stat membru sau au cetățenii diferite?

În cazul în care copilul nu locuiește în Republica Slovacă, dar își are reședința obișnuită în această țară sau în cazul în care părinții nu locuiesc în Republica Slovacă sau sunt cetățeni ai unor țări diferite, se aplică legislația

Slovaciei în conformitate cu Convenția de la Haga privind competența, dreptul aplicabil, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia responsabilității părintești și a măsurilor de protecție a copiilor (ref. nr. 344/2002) (capitolul III din convenție).

În plus față de Convenția de la Haga din 1996, Republica Slovacă este obligată să respecte o serie de acorduri bilaterale care conțin dispoziții privind legea aplicabilă, iar aceste dispoziții prevalează asupra dispozițiilor din Legea privind dreptul internațional privat și procesual în cadrul procedurilor privind drepturile și obligațiile părintești. Acordurile în cauză sunt:

- Bulgaria: Acordul dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Bulgaria privind asistența judiciară și reglementarea relațiilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei și drept penal (Sofia, 25 noiembrie 1976, Decretul nr. 3/1978)
- Croația, Slovenia: Acordul dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Socialistă Federativă Iugoslavia privind reglementarea relațiilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei și drept penal (Belgrad, 20 ianuarie 1964, Decretul nr. 207/1964)
- Ungaria: Acordul dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Ungară privind asistența judiciară și reglementarea relațiilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei și drept penal (Bratislava, 28 martie 1989, ref. 63/1990)
- Polonia: Acordul dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Polonă privind asistența judiciară și reglementarea relațiilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei, dreptul muncii și drept penal (Varșovia, 21 decembrie 1987, Decretul nr. 42/1989)
- România: Acordul dintre Republica Socialistă Cehoslovacă și Republica Populară Română privind asistența judiciară și reglementarea relațiilor juridice în materie de drept civil, dreptul familiei și drept penal (Praga, 25 octombrie 1958, Decretul nr. 31/1959)

Această pagină face parte din portalul [Europa ta](#).

Ne-am bucura să primim [feedbackul](#) dumneavoastră cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

■ Ultima actualizare: 27/01/2025

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.